

**KULTŪROS PAVELDO
DEPARTAMENTAS**

prie Kultūros ministerijos

**KĄ REIKIA ŽINOTI
APIE OBJEKTUS,
ESANČIUS NEKILNOJAMŲJŲ
KULTŪROS VERTYBIŲ
TERITORIJOJE IR
APSAUGOS ZONOJE?**

KUO YPATINGI OBJEKTAI, STOVINTYS NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TERITORIJOJE IR APSAUGOS ZONOJE?

Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje ir apsaugos zonoje esantys objektai yra dviejų rūšių:

1. Saugomi kultūros paveldo objektai, kurie įtraukti į Kultūros vertybių registrą kaip individualios kultūros paveldo vertybės. Jie svarbūs ir reikšmingi Lietuvos valstybei ir piliečiams, o Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas įpareigoja išsaugoti Lietuvos nekilnojamąjį kultūros paveldą ir perduoti ateities kartoms, sudaryti sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis. Šiuos kultūros paveldo objektus saugo Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas ir tarptautinės konvencijos bei įsipareigojimai, o apibrėžta teritorija ir apsaugos zona yra viena iš priemonių užtikrinti šių objektų apsaugą. Nekilnojamasis kultūros paveldo vertybės yra saugomos dėl architektūrinio, istorinio, archeologinio ir kitokio pobūdžio. Tai priklauso nuo pačio objekto ir kuo jis svarbus.

2. Objektai, patenkantys į kultūros vertybių teritorijas, kurie gali būti saugomi kaip teritorijos vertingoji savybė, t. y. jie yra sudėtinė kultūros paveldo objekto dalis, jie saugomi lygiai taip pat kaip pats objektas.

Apsaugos zonos nustatomos siekiant apsaugoti kultūros vertybę, todėl objektai, esantys (ar naujai planuojami, statomi ir pan.) apsaugos zonoje, neturi nustelbti kultūros vertybės savo apimtimi, dydžiu ir tūriu. Pavyzdžiui, vizualinės apsaugos pozonis skirtas, kad vietoj mažo namelio, esančio šalia delikačios saugomos koplytėlės, neišdygtų pramoninės paskirties pastatas. Taigi namelis savaime nėra saugomas, tačiau jo tūris ir dydis persitatant ar rekonstruojant neturėtų pakisti.

AR NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TERITORIJOJE IR APSAUGOS ZONOJE STOVINTYS OBJEKTAI DAŽNIAUSIAI PRIKLAUSO VALSTYBEI?

Nebūtinai. Valdytojai ir savininkai gali būti tiek privatūs fiziniai, tiek juridiniai asmenys.

AR NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TERITORIJA IR APSAUGOS ZONOS GALI BŪTI TIK Miesto CENTRUOSE AR SENAMIESČIUOSE?

Gali būti visoje Lietuvos teritorijoje, kur yra kultūros paveldo vertybių. Šias teritorijas galima patikrinti atidarius Kultūros vertybių registrą: <https://kvr.kpd.lt/#/static-heritage-search> Pvz., saugomos archeologinio paveldo vertybės: senovės gyvenvietės, piliakalniai, pilkapiai. Jų yra visoje Lietuvoje, nustatytos jų teritorijos ir dažnu atveju apsaugos zonos.

PAGAL KOKIUS KRITERIJUS NUSPRENDŽIAMA, KAD TERITORIJA PRIKLAUSO NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TERITORIJAI IR APSAUGOS ZONOMS?

Nekilnojamųjų kultūros vertybių teritoriją ir apsaugos zoną apibrėžia Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos. Ši informacija yra fiksuota vertinimo tarybų aktuose, kuriuos taip pat galima surasti Kultūros vertybių registre.

Kriterijai priklauso nuo pačio saugomo objekto ir verčių, dėl kurių jis yra saugomas.

Į KĄ REIKIA ATKREIPTI DĖMESĮ PERKANT OBJEKTĄ, KURIS STOVI NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TERITORIJOJE IR APSAUGOS ZONOJE?

Pirmiausia reikėtų atkreipti dėmesį, tas objektas yra kultūros paveldo objektas ar jo vertingoji sa-

vybė. Tada išsiaiškinti, kurie elementai ir savybės saugomi – įstatymas įpareigoja savininkus ir valdytojus išsaugoti būtent šias vertingąsias paveldo objektų savybes. Detalesnę informaciją gali suteikti Kultūros paveldo departamento skyriai.

KOKIE YRA PAPILDOMI MOKESČIAI, DRAUDIMAI, PRIVILEGIJOS, ĮSIPAREIGOJIMAI PERKANT OBJEKTĄ, STOVINTĮ NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ TERITORIJOJE IR APSAUGOS ZONOJE?

Atliekant bet kokius tvarkybos, restauravimo darbus ar vystant naują projektą – nepakenkti kultūros paveldo objektui. Daugeliu atveju, prieš imantis tvarkybos darbų, gali būti reikalinga atlikti detaliuosius teritorijos ar istorinius tyrimus.

Jei įsigyjamas objektas yra valstybės saugomas kultūros paveldo objektas, galima tikėtis finansinės ir ekspertinės paramos juos tvarkant ir saugant. Kultūros paveldo objektų tvarkybos finansavimo galimybės pateiktos www.kpd.lt svetainėje.

